

Ur *Den Kommunistiska Internationalen* N:o 1. (1920)

Läget i Tyskötterrike

Den ekonomiska situationen.

Det ekonomiska läget i Tyskötterrike är för närvarande mycket sorgligt. Under augusti–september förra året hade den ”skönaste ordning” avvägrats i republiken. De arbetslösa antalet hade sjunkit från 160,000 till 50,000. Industrin befann sig i starkt uppsving. Men detta förträffliga tillstånd varade icke länge. Ty välståndet vilade icke på ett fast underlag utan hade uteslutande sin grund däri, att de österrikiska varorna gärna inköptes av de utländska kapitalisterna, detta till följd av den österrikiska pänningvalutans låga kurs. De sorgliga följderna visade sig snart. På grund av den låga valutakursen måste industriidkarna köpa sina råvaror från utlandet till orimliga priser. Detta åstadkom en stark prisstegring av det färdiga fabrikatet. I motsvarande grad måste också arbetslönerna oundvikligen stegras. Såsom ett resultat härav steg den österrikiska prisnivån till samma höjd som den utländska, och de utländska köpmännen förlorade all lust att avsluta några som helst affärer. För närvarande står Tyskötterrike inför en katastrof, utan råmaterial, utan industriprodukter, med låg valutakurs och med ett ända till det yttersta utsuget proletariet.

Arbetarnas ekonomiska läge försämras även därigenom, att det lyckats agrarerna få regeringen att höja maximipriset för mjöl från 200 till 1,000 kronor per kilo, varvid samtidigt leveransskatten för mjöl nedsattes med en fjärdedel av det hittillsvarande. Följden därav är en ytterligare fördyring av alla nödvändighetsartiklar.

Det usla ekonomiska läget tvingar proletariet till oavbrutna sträjder.

Tyskötterrikes kommunistiska parti.

Det växande ekonomiska trycket skapar gynnsamma betingelser för det kommunistiska partiets arbete i Tyskötterrike, alldenstund det öppnar ögonen även på de i politiskt hänseende mest efterblivna arbetare.

Partiet lägger tyngdpunkten av sitt arbete på driftsorganisationerna. I alla industriella verk finnes redan arbetare- och driftsråd. Lagen har givit de sistnämnda rätten till inblick i affärsböckerna, varvid dock ”affärshemligheten” måste bevaras. Till följd härav har råden icke möjlighet att begagna sig av de intressantaste poängerna för agitationsändamål. I flertalet av de industriella verken, där kommunisterna har större delen av arbetarna bakom sig, har råden överskridit de för dem av lagen uppställda skrankorna. Det kommunistiska partiets uppgift består vidare i utvidgandet av arbetarrådets rättigheter och i deras revolutionering. Råden måste också utsträcka sitt inflytande till produktionen, till prisregleringen, till reglerandet av aktieägarnas vinst; om utvidgandet av dessa rättigheter rör sig nu striden. Vad ställningstagandet till fackföreningarna och till parlamentarismen beträffar, så råder därom i partiet inga söm helst principiella meningsskiljaktigheter. Överhuvud taget utmärker sig Tyskötterrikes kommunistiska parti genom stor exklusivitet. Ränsandet av partiet från grälmakare har i icke ringa mån bidragit härtill. Alltjämt måste framhållas, att oaktat all enighet dock i partiet förekommer meningsskiljaktigheter i taktiska frågor. Jämsides med majoriteten, som står på den av kamrat Radek upptimrade plattformen, finns det en vänsterfalang, vars inflytande dock är ringa.

Det måste betonas, att partiet hittills avhållit sig från att arbeta bland bönderna och riktat hela sin uppmärksamhet på industriproletariatet. Emellertid bereder sig partiet för närvarande på en systematisk agitation bland bönderna. Det kommer att utgivas en särskild tidning och särskilda flygblad för lantproletariatet. Det är intet tvivel underkastat, att arbetet bland

lantbefolkningen skall, fast under stora ansträngningar, medföra gynnsamma resultat. Arbetet bland trupperna skall motsvara soldaternas individuella psykologi och utföras under ekonomisk lösen. Vad ungdomsrörelsen beträffar, har partiet framgångsrikt kunnat genomföra de ungas skolsträjk; vår framgång var ett kännbart slag för det socialdemokratiska ungdomsförbundet.

Partiet underhåller de intimaste förbindelser med det internationella proletariatet, isynnerhet med de kommunistiska partierna i Schweiz, Italien och Tjeckoslovakien.

Firandet av första maj.

Den 1 maj avlöpte i Wien liksom överhuvud taget i hela Österrike, med stor framgång för det kommunistiska partiet. Socialdemokraterna begagnade sig av den omständigheten, att Amsterdam-kongressen för 1 maj hade utskickat parollen: ”fred med Sovjet-Ryssland!”, och föreslog kommunisterna att på denna plattform gemensamt fira 1 maj. Därigenom ville de förebygga ett självständigt uppträdande av kommunisterna och splittra arbetareklassens krafter; ty i stället för den sedvanliga demonstrationen i stadens centrala delar beslöt de att inskränka sig till demonstrationståg till omgivningarna *i avsikt att undvika en allt för stor tillströmning av arbetaremassor.* (!) Kommunisterna avböjde på det bestämdaste detta anbud och beslöt att självständigt fira den stora dagen och demonstrera det revolutionära proletariats makt. Majfästens revolutionära prägel måste så mycket kraftigare betonas, som 1 maj i Tyskötterrike förklarats såsom nationaldag, och som socialdemokraterna försökt göra den likaberättigad med alla andra officiella högtidsdagar. En synnerligen imponerande folkmassa samlades framför Votivkyrkan. Mötet hade en internationell prägel. Talen avhölls på tyska, italienska, ryska, polska, ukrainska, ungerska och tjeckiska språken. Till mötet slöt sig ett imponant demonstrationståg med standar, på vilka lästes det kommunistiska partiets paroller: ”all makt åt arbetarnas, soldaternas och de egendomslösa böndernas råd!”, ”ned med det borgerliga parlamentet!”, ”fred med Sovjetryssland!”, ”befria de politiska fångarna!”, ”ned med kapitalets herravälde!”, ”leve proletariats diktatur!”, ”leve världsrevolutionen!”, o. s. v.

I socialdemokraternas tåg till stadens omgivningar deltog blott få arbetare.

Socialdemokraternas förräderi.

Med försämrandet av det ekonomiska läget och tillspetsningen av klasskampen växer för socialdemokraterna alltmera nödvändigheten att göra sitt slutliga val mellan proletariat och kapitalism. Socialdemokraterna försöker alltjämt nya medel och vägar för att skydda arbetareklassen för det revolutionära anslaget och lutar alltmera åt Nostres ståndpunkt.

Socialdemokraterna resonerar på följande vis: då vi nu tillhör en koalitionsregering och lever i en ”demokratisk” republik, så är det varje medborgares plikt att söka bevara lugn och ordning och att skydda produktionen, oberoende av det faktum, att i denna så prisade republik lejonparten av produktionens inkomster nu liksom förr hamnar i kapitalisternas fickor. Socialdemokraterna underordnar alla sina övriga principer under denna tankegång, tills de slutligen fullständigt förgäter sin proletära heder och sitt partis klasskaraktär. Den av statskanslären dr. Renner (socialdemokrat) under budgetdebatten avgivna förklaringen över den sociala freden har tydligt ådagalagt, huru det socialdemokratiska partiet föreställer sig klasskampen. Det som förr blott otydligt skönjdes, har nu uppenbarat sig i hela sin nakenhet.

Alla sträjker vare sig av ekonomiskt slag (såsom sydbanesträjken) eller av politisk karaktär (såsom i Ternitz och Neunkirchen) undertryckes skoningslöst av socialdemokraterna.

De ryggas icke en gång tillbaka från handlingar av sträjkbryteri, såsom t. ex. fallet var i Neustadt. Borgmästarens biträde, socialdemokraten Pichler, en f. d. maskinist, förde under järnvägssträjken ett tåg till Wien och ledsagades av 15 poliser med laddade gevär. De över

detta förräderi upphetsade arbetarna hejdade tåget vid stationen Liesing, släpade ut Pichler tillsammans med de av fruktan gripna gendarmerna och genompryglade förrädaren.

I det mest kritiska ögonblicket överlämnade den socialdemokratiska fackföreningen, i spetsen för vilken stod nationalrådet Tomschik, de sträjkande arbetarna åt slumpens barmhärtighet. Ehuru tusentals arbetare hade deltagit i den allmänna omröstningen angående sträjkbeslutet för att avprässa kapitalisterna en något högre arbetslön, avböjde fackföreningen att ingå på något som hälst svaromål. Och då de arbetare, som de överlämnat åt slumpens nyck, likväl icke råkade i förvirring utan ur sin egen mitt valde sig en ledande organisation, grep socialdemokraterna till öppet våld, och sträjken bröts.

En liknande ställning intog fackföreningarna även gentemot de sträjkande arbetarna i Ternitz och Neunkirchen.

Fackföreningsbyråkratins förräderi bragte arbetarnas motstånd till sin höjdpunkt och förmådde dem att massvis söka utträde ur socialdemokratiska partiet och ur fackföreningarna.

Under tilldragelserna i Linz spelade socialdemokraterna en liknande roll, som nu av Noske spelas i Tyskland i kapitalisternas intresse. I Linz var det den socialdemokratiska borgmästaren Grubers skuld, att arbetarnas blod utgöts, vilken icke ville tillåta uppläsandet av en kungörelse. (Mot kommunisterna hade en rättegång inletts; vid dess avslutande dömdes de anklagade till sammanlagt över 20 års fängelse; partisekreteraren erhöll 2 år.)

I utlandet misstar man sig, då man säger, att det finnes en socialdemokratisk "vänster" i Tyskötterrike. Just denna förmenta "vänster", nu centern, tillgrep de strängaste åtgärder mot proletariatet i det ögonblick, då det utträdde ur partiet. Centern (Fried. Adler, Otto Bauer) är visserligen i ord revolutionär men bedrager proletariatet och döljer genom sina revolutionära fraser det socialdemokratiska partiets vacklande hållning. T. o. m. socialdemokraten Frei, omkring vilken partiets "vänstra" flygel grupperar sig, och som ordar för partiets utträde ur koalitionsregeringen, vågar ej att bryta med opportunisten eller övergå från ord till handling.

Genljudet av den tyska kontrarevolutionen.

I början av maj tillspetsade sig läget i Tyskötterrike till följd av händelserna i Tyskland. Framför allt blev Wien översvämmat med flygblad och plakat, uppmanande till pogromer och med lösen: "ned med judarna!" Sedan följde en rad möten av officerare och av borgar- och ständsråd. Vid skingrandet av dessa möten genom arbetarna kom det till beväpnade sammanstötningar. Mot säkerhetsvärdet, som stod på bourgeoisie's sida, uppbådade arbetarna folkvärdet. Detta uppenbarade sig med bössor och maskingevär och jagade med sin blotta åsyn säkerhetsvärdet på panisk flykt. Folkvärdet besatte polishuset och uppställde därstädes en kulspruta. En annan del av folkvärdet övertog skyddandet av arbetaremötet.

Dagen därpå ägde en andra sammanstötning rum vid universitetsbyggnaden. Studenterna, som mest bestod av tysknationella och kristligt sociala, etablerade ett tumultariskt slagsmål under lösen "ned med judarna!". För en stund var de, tack vare polisens välvilliga hållning, herrar på täppan över allt på de universitetet omgivande gatorna. Även här gjorde det kommunistiska partiet slag i saken. Arbetarna begav sig till universitetet och tvang de reaktionära studenterna att rymma platsen. Med stöd av det kommunistiska partiet fordrade de socialistiskt sinnade studenterna av rektor, att universitetet skulle öppnas. Vid detta tillfälle utropades den kommunistiska parollen: "universitetets proletarisering och avskaffandet av alla förmåner för de besittande klasserna".

Reaktionen nådde sin spets i näringsidkarnas demonstration, då de rasande och ursinniga småborgarna under ropet: "bort med egendomsskatten!" trädde ut på gatan. Dagen för denna demonstration stängde nästan alla affärsbutiker i Wien kl. 4, och ett tåg, räknande bortemot

1,000 deltagare, begav sig i väg på Ringstrasse. För arbetarna var den hotfulla innebörden av denna demonstration tydlig, och i många stadsdelar stängdes de större fabrikerna såsom en protest mot den framstormande reaktionen. Socialdemokraterna gjorde naturligtvis alla möjliga ansträngningar att förmå arbetarna återvända till fabrikerna för att därigenom undanrödja den från vänstern hotande faran för koalitionsregeringen. Kommunisterna fordrade det omedelbara inkallandet av riks-arbetarrådet för att organisera en arbetarnas kontraaktion. I rådets värkställande utskott övertog Friedrich Adler som alltid försvaret av regeringen och polismakten under fullt instämmande från större delen av socialdemokraterna. Men kommunisterna väckte i arbetarrådet förslaget om att till regeringen ställa ett ultimatum: att utan uppskov proletarisera polisväsendet och ställa det under arbetarrådets kontroll, att avsätta de reaktionära polistjänstemännen och ersätta dem med underordnade; att ofördröjligen befria alla politiska fångar och inleda varuutbyte med Rysslands, Tjeckoslovakiens, Jugoslaviens och Bulgariens proletära organisationer utan förmedling av gulascher och ockrare och under kontroll av arbetarrådet. Värkställande utskottet, som till större delen bestod av socialdemokrater, avböjde kommunisternas viktigaste fordringar och motsatte sig isynnerhet deras karaktär av ultimatum. Efter detta avstod kommunisterna från deltagandet i den av socialdemokraterna planlagda demonstrationen och beslöt att framträda med egna paroller. Socialdemokraterna använde sig av alla möjliga mått och steg att utöka sina demonstranternas led. Under hot om utkastning tvang fackföreningarna arbetarna att delta i socialdemokraternas officiella demonstration. Men trots socialdemokratins terror lyckades det kommunisterna att under fanorna samla ungefär 30,000 arbetare i sitt demonstrationståg.

Brakta ur gängorna genom kommunisternas vägran att delta i den allmänna demonstrationen ifrågasatte nu socialdemokraterna, huruvida ett samarbete i arbetarrådet med kommunisterna för framtiden kunde bli möjligt. Vårt uteblivande från demonstrationen var naturligtvis blott en förevändning. Den djupare grunden låg däri, att enligt socialdemokraternas åsikt arbetarrådet utövade ett alltför revolutionärt inflytande på massorna. Det kommunistiska partiets konsekventa revolutionspolitik tvingade socialdemokraterna att fatta ett avgörande beslut; detta synes tydligt genom det tal, som statskanslären dr Renner höll i Linz. Socialdemokraten Renner anfäller kommunisternas revolutionära värksamhet och uttalar sig med avgörande skärpa mot upprättandet av proletariatets diktatur: ”att söka förverkliga denna diktatur är det samma som att spela va banque, detta har Ungerns exempel visat oss. Vi vill helt och hållet utestänga bajonetten från politiken och göra ett slut på allt våld.” Efter dessa ord, som icke rätt vill passa ihop med den terror, han själv begagnar sig av mot arbetarna, övergick Renner till de svårigheter, som ställer sig i de socialdemokratiska ministrarnas väg, och sade: ”vad produktionens besittningstagande av proletariatet beträffar, så kan vi icke följa Rysslands exempel, huvudsakligen av det skäl, att studenterna, ur vilkas krets ingenjörerna kommer, i Ryssland har socialdemokratiska tänkesätt; i Österrike åter är förhållandet ett helt annat. Vidare står den österrikiska bondeklassen i motsats till den ryska helt främmande inför socialdemokratin och kommer aldrig att godkänna proletariatets diktatur. Varje försök att hos oss upprätta proletariatets diktatur är en förbrytelse mot arbetarklassen, så mycket mer som vi är beroende av utlandet i fråga om tillförsel av livsmedel och råvaror. Från Ryssland åter har vi intet att hämta.”(?) Vad särskilt det kommunistiska partiet beträffar, gjorde han detta tillägg: ”den idé, som ligger till grund för kommunismen, missbrukas av folk, vilkas liv är uppfyllt av konflikter med lag och rätt (?), som icke känner till ordning (?) och tukt (?), som aldrig i sitt liv varit socialister(?), och som genom kriget brakts ur sitt esse. De anarkistiska lagrens överträdelser medför endast såsom resultat, att proletariatet förlorar alla tillkämpade fri- och rättigheter, och att en militärdiktatur av generaler kommer att upprättas. Proletariatets upphöjda tanke om det mänskliga samfundslivets panyttfödelse har intet gemensamt med flertalet kommunisters värksamhet.”

Vapenleveranserna till Polen.

Till sist måste jag dröja vid utrustandet av Polens och Ungerns kontrarevolutionära trupper genom den österrikiska krigsindustrins försorg. I trots av fredsslutet har de fabriker, som arbetat för det nationella försvaret, icke nedlagts, utan gevärs- och ammunitionsfabrikerna, såväl de enskilda som statens, arbetar under högtryck. Vapensändningarna till Polen och Ungern pågår med den socialistiska regeringens fulla vetskap och samtycke.

För ententen är Österrike en enda stor vapendepå, alldenstund ententeländernas egna arbetare motsätter sig tillverkningen av krigsmaterial.

Denna skändliga kontrarevolutionära mission har ententen också påtvingat Ungern, och vi har nyss fått underrättelse om, att ammunitionsfabriken Manfred Weiss i Czepel dag och natt har arbetet i gång med tillverkningen av patroner för polens räkning.

Den 15 maj föreslog ententen wienregeringen att ge sitt samtycke till höjandet av den genomsnittliga vapenleveransen till Polen. Den österrikiska koalitionsregeringen gick också in på att ställa hela sin krigsindustri till ententens förfogande.

För det kommunistiska partiet erbjuder sig nu den uppgiften att med den mest hårdnackade kamp lägga hinder i vägen för vapenutförelsen. Vår agitation har redan burit frukt: på några fabriker har arbetarna förstört det för Polen bestämda krigsmaterialet, och en del järnvägsmän har förklarat för Friedrich Adler, som står i spetsen för Wiens kretsarbetarråd, att de vägrar att vidarebefordra krigstransporter. Under tiden har av kommunisterna i riksarbetarrådet ett förslag framburits att inställa alla vapenleveranser till Polen. Och allt större skaror av arbetare vägrar nu att vidarebefordra vapentransporterna.

(Ur "Kommunistiska Internationalen" N:o 12.)

Innehållsförteckning till tidskriften [Den Kommunistiska Internationalen](#)